UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij & || Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e || XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.

Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

Nona Julij Eccius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

Visual Library

et religioni noſtre aduerſum. ¶ De libris Machabeoꝝ: quos dicit facere ꝓ fi-delibꝫ ſed non eſſe in canone. et hoc inq̃ falſum eſt. q̃uis eñ apud hebreos in canone nõ fuerint. tñ eccleſia recepit eos in canonẽ vt pr̃ dñs p̃tis Auguſti: libꝛo de ciui: dei teſtat lib: 8. ⁊ ſanctus Iſido: in ſuis decretis ↄſtitutionẽ inſeruit qua eccleſia libros illos in canonẽ recepit. Qđ in ſuo ꝓpoſito perſiſtere vult reuerens pater allegata ꝑ me nõ facere ad ꝓpoſitũ que tñ de directo ei ↄ̃tiant. Pͥo eñ q̄ dicit auctoꝛitates illas reſpicere celũ vł infernũ nõ iuuat. q: de directo faciũt mentionẽ de ſtatu merendi ⁊ demerendi. ⁊ hunc ſtatum diffiniũt moꝛte termi-nari. Contra reuer: pater nullo ſancto doctoꝛe innixus audet aniabꝫ a coꝛpoꝛe exiſtentibꝫ terminũ merendi ꝓrogare. et merita purgatoꝛij in celo remunerari. et ap̃lica clamat ſententia ſolũ remunerari opa que hõ in coꝛpe geſſit. quare dicta in reſolutiõe ſua ꝑpendi ſed tanq̃ inſufficientia acceptare non potui. vt illas contrarietates prius aperiat.

Martinus.

¶ Pͥmũ q̄ egre: d. d. dicit non ideo aliquid negandũ eſſe de ſcriptura. q: perti-naces ↄuinci nõ poſſint. optie ⁊ veriſſime dicit. ſed loquoꝛ ego de his ptinacibꝫ qui nos nr̃a auctoꝛitate et ꝓprio iaculo ↄfodere poſſunt. Euidens eñ eſt librũ Macha: ptinere ad vetus teſta: qũ g ſanctus Hiero: cano: hebreũ ↄſcripſerit ⁊ eos ſolos libros valere in ↄtentiõe qui de canone ſunt definiat ſitq; in hac ſua ſentẽtia receptus. facile nr̃o telo verberabimur niſi fidelibꝫ ꝑſuadeamus.

¶ Scđo ꝓbat librũ Mach: eſſe receptũ in canonẽ. ↄtendit ad equiuocationẽ. ⁊ facile ↄcoꝛdabimur Scio q̄ eccł'ia recipit hunc librũ et hoc dixi. ſed non poteſt eccł'ia plus tribuere auctoꝛitatꝫ aut firmitatis libꝛo q̃ ꝑ ſeipſum habeat ſicut et ceteroꝝ patrũ opuſcula a ꝓbat et recipit. ſed non ideo ↄfirmat aut melioꝛa reddit. tranſeo ergo iſta que in multis dicunt canon et canon.

¶ Tertio dicit auctoꝛitates inductas directe facere mentionẽ de ſtatu merẽdi ⁊ eundẽ moꝛte terminari. rñdeo ſicut prius q: nihil de purgatoꝛio meminerũt. ſed tñ de celo ⁊ inferno. ideo moꝛiẽs ad celũ nõ meret moꝛiens ad infernũ non meretur. et ſic terminat vtriuſq; ſtatus merendi. alioquin poſſit eiſdem aucto-ritatibus euidentiſſime probari purgatoꝛium.

¶ Quarto dicit me nullo auctoꝛe innixũ ⁊ ꝓrogare tẽm merẽdi Itẽ merita pur-gatoꝛij remunerata aſſerere. fateoꝛ. hoc eñ feci vt diſputarẽ ⁊ audirẽ melioꝛa q̃ ego nouerim. Ego eñ nihil de purgatoꝛio noui niſi anias ibi pati iuuandas opibꝫ et oꝛõibꝫ nr̃is. paratus hũiliter doceri ſi que plura de ipſo poſſunt tradi. Quare ap̃l'us ↄtra me inductꝫ q̄ ſolũ opa in coꝛpe geſta remunerent relatiue ad purga: acceptꝫ eſt a dño d. quomõ iam dixi nõ poſſe accipi. ſed ſolũ ad celũ vł infernũ. iſta relatio ſi obſeruet ptꝫ q̄ nõ pugnet ↄ̃ me aut demĩabit purga:

Nona Julij Eccius.

¶ Pͥmo cũ d. pr̃ dicit auctoꝛitates iductas nõ intelligi de purgatoꝛio placet q̃ ad hoc q: meritũ ſolũ in hac vita q̃ purgatoꝛiũ excludũt in hac vita. Deinde certũ eſt Auguſti. in Enchi: loqui etiã de purgatoꝛio q: ibidẽ ꝓbat anias ſuf-fragijs viuoꝝ releuari. Et Hieroꝛ: increpat eos qui putant anias exutas me-reri. qui purgatoꝛiũ aſſerit Eſaie xiij: Qđ vero dicit ↄcluſionẽ ſuã eſſe diſputa-tionẽ. q̃ſi nõ hñs de ea magnã fiduciã. miroꝛ plurimũ. cũ iam poſt annũ illam ventilauerit ⁊ magnifico titulo diſputationẽ inſcripſerit ↄ̃ nouos ⁊ veteres erro-res. ſñam quoq; recẽtioꝝ theologoꝝ nec ſtulto viriliter affirmat. ac ↄtempti-bus theologiſtas nũcupat. q̄ vero diuinat canonis equocatiões. nõ patioꝛ. qm̃ Auguſti. in illo li. 18. de ci: dei. eundẽ tẽm maxie in pũcto aduerſatiuo nõ potuit equiuocare. dicendo q̄ nõ fuerit in canone apud hebꝛeos. ſed apud eccleſiam. Deinde exploꝛatũ eſt. cũ plura eſſent Euãgelia ſcripta auctoꝛitate eccł'ie quat-tuoꝛ in cano: recepta. ⁊ ſic libros Macha: receptos teſtatur ꝓlogus. tamẽ ab eccleſia inter diuinoꝝ voluminũ annotant hiſtoꝛias. Sed melius ad rem.

¶ Quia ſe fundat in hoc ꝙ purgatoriū non ſit in ſacris literis expreſſum. ꝯtra
quod eſt conſilij Florentini decretū. qđ et greci abnegato errore aſſumpſerūt.
Deinde plures loci ſacre ſcrip: vt illud. Tranſiuimꝰ per aquā ꝛ ignem et per ꝯ
duxiſti nos in refrigeriū. Illud Eccleſiaſtes. 4. de carcere et cathenis egrediꝰ
ad regnum. Illud Matth: 5. dixit dn̄s. Eſto conſentiens ꝛc̄. ne in carcerē mit-
taris. amen dico tibi non exies inde. donec reddas nouiſſimū quadrantē. Ubi
per carcerem intelligit locum purgatorij. ex quo homo non liberaṫ niſi plene
ſatiſfecerit. ſicut interpretaṫ beatus Grego: in loco rn̄dente ſup Lucam. Ratio
tamen Grego: quā reaſſumit beatꝰ Bernhar: ſer: 66. ſup Canticis eſt valida.
ꝙ Chriſtus innuat aliqua peccata remitti in futuro ſeculo. ſed aptiſſimus textus
eſt prima ad Corin: 3. Si cuius opus arſerit detrimentū patieṫ. ipſe aūt ſaluꝰ
erit. ſic tamen quaſi ꝑ ignem. Et dies domini declarabit. qꝛ in igne reuelabitur
Et vniuſcuiuſqȝ opus quale ſit ignis ꝓbabit. ꝛ ibi de ſtipula. feno ꝛc̄. vbi btūs
Ambro: dicit apoſtolū expreſſe loquutū de Purgatorio. Idem teſtatur gloſſ:
interlinearis gloſſa quoqȝ ordinaria. ſubſcribit beatus Hiero: lib: 2. contra
Iouinia: beatus quoqȝ Grego: de purgatorio accipit qđ ꝛ beatꝰ Bernhardꝰ
ſuper Canticis facit. ꝛ ne quis obijciat mihi Auguſti: in encheri: c. 67. qui de
igne preſentis ſeculi verba illa poſſe intelligi ait. legat eundē cōpletius ibidem
et queſt: 2. de. 8. Dulcicij queſtio: ꝛ reperiet Auguſt: illa verba apoſtoli ſicut
ſunt manifeſtiſſima accipere quoqȝ de purgatorio. Quare nedū in libris Ma-
chabeoꝝ. qđ vtiqȝ eccleſie ſufficeret. ſed ꝛ in alijs ſcripturis purgatoriū aſſerit
niſi Gregorius. Ambro: Auguſti: Hiero: Bernhar: ſint de numero theologiſ-
taꝝ. neſcio alioquin quō reuerendꝰ pater poſſit fateri ſe ſcire eſſe purgatoriū.
cum litere ſacre ſcrip: ita valide velit inniti. ꝛ cū clariſſi: ſint ſcripture teſtimo-
nia pro neotericis theologis. ipſe nec vnum locum in ſcriptura aſſignare po-
terit vbi merita vł gratiā in purgandis augeri aſſeraṫ. cū contra ſapiens dicat
Eccleſiaſtes. 11. et ſi ceciderit lignū ad Auſtrū aut Aquilonē. ad locū vbi ceci-
derit ibi erit Gloſſa ordina: i. locum quē hic tibi ꝓparaueris tunc habebis. q̄
in domo patris mei. ait Chriſtus. manſiones multe ſunt. certa manſio morienti
deputaṫ. vltra quā ſuis meritis in purgatorio aſcendere nequit. Sic Damaſ:
lib: 2. c. 4. teſtatur. Scire aūt oportet ꝙ hoc eſt in homib. mors. qđ in ange-
lis caſus. ꝛ declarat hoc quo ad terminū merendi. Sic ſapiens Eccleſiaſtes. 9
Quidquid poteſt manus tua inſtanter opare. ſicut ad illum ſenſum allegauit
deuotus ille ꝛ dignꝰ Eccleſie miniſter. Iohannes Capiſtranꝰ. Ita hoc apl̄us
docuit ad Gal: 6. Nolite errare deꝰ nō irrideṫ. q̄ eī hō ſeminauerit. hec ꝛ metet
quoniā qui ſemināt in carne ſua de carne metent corruptionē. bonum aūt faci-
entes non deficiamus. ergo tempus habentes opemur bonū ad oēs. gloſſa
qđ homo ſeminauerit ſcȝ p̄ntis vite labore. Non ergo in purgatorio ſeminant
merita. ſed in p̄nti vita qđ ꝛ Chryſoſto: cōfirmat ꝑ illud Iohānis. 9. me opari
oportet opa eiꝰ qui miſit me. donec eſt dies. venit eī nox q̄n nemo opari pōt.
Dies ait Chryſoſto: eſt p̄ſens vita Ideo Auguſt: hortaṫ nos debere opari dū
viuamus ne per noctem ꝑueniamur. Accedat teſtis etiam b. Ambro: volens
apoſtolum loqui de tpe p̄ntis vite nobis conceſſe. vt iuſte cōuerſemur. Quare
egregius pſaltes ait pſal: 103. Exiuit homo ad opus ſuum ꝛ ad opationem
ſuam vſqȝ ad veſperā. Poſtremo. expreſſa eſt illa Auguſti: ſententia preter ſu-
perius allegata. vbi tamē purgatorij meminit. ſententia eſt eius cap: 3. de fide
ad Petrū. tempus adquirendi vitam eternam in iſta tm̄ vita deus hominibꝰ
dedit. Hiero: quoqȝ lib: 3. ſup illud ad Gala: 6. Unuſquiſqȝ onus ſuum porta-
bit. oſtendit quō homies meritis ſuis iuueṅt in hac vita. ſed vocati ante tribu-
nal quod fit in morte. tūc nec Iob. nec Noe. nec Daniel poſſint ſtare pro quo-
quā. ſed vnuſquiſqȝ portabit onus ſuum. nam vt pulchre b. Bernhar: docet.
in cuiuſqȝ hoīs morte ꝑticulare fiet de eo iudiciū. qđ fieri non poſſet ſi adhuc

terminū haberet merita ſua in purgatorio cumulādi. et gratiā augendi. q̄r vt ꝑ Propħ: Zachari: inquit adequabit gratiā gratie. gratiā glorie reddet in pro- portione ad gratiā fidei. ꝙ ſi etiā teſtimonia illa nō eſſent ita clara. que tū ſunt aptiſſima. hoc vnū deberet reuerendū patrē in ꝓpoſito abſterrere. ꝙ theologꝰ abſq̄ theologico fundamento ꝓ ſuo arbitrio non exiſtens iudex. nec iudicis aſſeſſor: animab: exeuntib: terminū merendi vult ꝓlongare. quare quo ad iſtā ꝑticulam concludendū videtur animas in purgatorio ſatis pati et purgari a delictis. ſed maiorem gratiā non mereri.

¶ De ſcđo principali quo negat aīas in purgatorio eſſe certas de ſalute. hoc iterum arbitror nulla ſacre ſcripture auctoritate fundatum. in preſentia tamē ꝙ ſint certe de ſalute adduco illud Apoca: 5. Uidi in dextra ſedentis ſuꝑ thronū ꝛc. Et nemo inuentꝰ eſt dignus aperire librū nec in celo nec in terra nec ſubtus terram. In inferno indubitate nulla eſt dignitas librū aꝑiendi. quare de purgatorio loquit̄. in quo etiā ſunt aliq̄ñ ſancti viri miraculis coruſcantes. ſicut de ſancto Paſchaſio teſtat̄ b. Grego: 4. dialo: ꝛ hiſtoria de ſancto Se- uerino Colonienſi epiſcopo. natione tamē Sueuo: Illud idem aſſerit ꝛ infra ꝛ oīes cantabant in celo. in terra et ſubtus terram. Sed de ſalute quaſi deſpe- rantes non cantant. quare eo ipſo ꝙ ſacra anima tantū ibi eſſe aſſerit animas certas de ſalute affirmat. Preterea in can: miſſe. vbi pro defunctis in purgato- rio oratur. ita dicimus. Memento dn̄e famuloꝝ tuoꝝ qui nos p̄ceſſerunt cum ſigno fidei ꝛ dormiūt in ſomno pacis ꝛc. Ipſis ꝛ oīb: in Chriſto quieſcentib: Si ergo iuxta ſacratiſſimū miſſe canonē aīe quieſcūt in Chriſto. quō poſſunt eſſe in tali turbatione ꝛ horrore quaſi deſperatiōis. ſicut declarat reuerēdus pr̄ in ſuo reſolutorio conclu: 14. vſq̄ ad 20. non eñ video quō in tali horrore tre- more. turbatione. et quaſi deſperatione. que oīa maximā dicunt inquietudi: anime purgande poſſint dici dormire in ſomno pacis. ꝙ predicta omnia paci aduerſent. Sed tunc a veris Chriſtianis recte cenſebunt in pace quieſcere dū ſecure expectant terminū ſue purgatiōis. hec ſunt ꝑtim que me mouerunt. et hodie mouēt ad diſſentiendū reſpō paratꝰ tū ſtare iudicio ꝛ informatiōi alioꝝ.

Martinus.

¶ Tria ꝑ ordinem Egre: d. d. copioſiſſime contra me ꝓſequutꝰ eſt. Primū ca- nonē ſcripture cōprehendere libros Machabeoꝝ. deinde purgatoriū probari etiā alijs locis ſcripture. tertio conatus oſtendere animas eſſe certas de ſa- lute ſua. Reſpondeo. de primis duobus nulla eſt inter me et dn̄ationem ſuam cōtrouerſia. ideo non erat neceſſe tot auctoritates colligere ad eam rem quam forte cōſtantius affirmo q̄ ipſe. vt qui me ſcire ꝓfeſſus ſim eſſe purgatorium. ſed hic vertitur ſcopus an poſſet probari aīas in purgatorio mereri ꝛ gra- tiam in eis augeri. tamen tranſeamus per ordinem.

¶ Primo dixit auctoritatib: heri adductis ſtatui meritū ſolum in hac vita. ꝫ excludi in futura vita. qđ ipſe intelligit purgatoriū. ꝛ ſic aptat auctoritates ad purgatoriū. ego aūt concedo de futura vita vel inferni vel celi. Adduxit etiam Auguſt: in enchi: loquentē de purga: ꝛ Hierony: increpantem eos qui exutas animas mereri aſſerant. vtrūq̄ concedo. me etiam reprehendit ꝙ dixerim me diſputare hanc ꝓpoſitionē quaſi non habens fiduciam de ea. qui magnifico titulo ſcripſerim ꝯtra nouos ꝛ veteres errores me diſputaturū. ſententiā recen- tiorū nec ſtulto viriſſe affirmarim ac ꝯtemptim eos thologiſtas noiarim. dico ſicut heri dixi me adhuc nihil ſcire de negotio aīarum ꝛ purgatorij ꝛ hoc appellem errorem. qđ quidā audent aſſerere qđ ignorant. ꝛ opiniones patrum vt beati Thome Bonauen: et ſimiliū quas ipſi nō aſſeruerūt. ipſi tanq̄ certos articulos fidei pronunciant. hos ego appello theologiſtas et non theologos. Opiniōes tractari debēt in ſcholis. in popolū p̄dicari ṽba ꝛ opa dei. Pſal. 8. Celi enarrāt gl'iam dei ꝛc. Non ergo ego damno opiniones optimoꝝ prm.

ſed reſiſto fabulis illis qui ex opinionib⁹ hominū nobis conflāt articulos fidei,
qđ non eſt boni theologi officiū. Qđ canonē ego equiuocauerim contra Aug:
lib:18.c.26. coegit me diuus Hiero: Item Euſeb: in hiſto: eccle: recenſēs ⁊ an-
tiquorū auctoritates. ideo ſtat equocatio. cū aliter Auguſt: aliter Hiero. de an-
tiquiorib: de canone ſentiunt et ꝑ ꝯſequens nullū robur argumēti in ꝯtentiōe
relictū eſt. an prologus Hieronymi inter diuina volumina libros Machabe:
enumeret non memini Tranſeo illud ꝙ quattuor Euang: auctoritate eccleſie
recepta ſunt. hec em̄ erit alia materia. Poſt hoc dicit cōtra ꝯciliū Floren: eſſe
ꝙ purgatoriū non ſit in ſcriptura expreſſum Rñdeo conciliū nō poteſt facere
de ſcriptura eſſe qđ non eſt de ſcriptura natura ſua. ſicut nec eccl'ia potuit fa-
cere Euangelia. etiam ſi approbauit Euāgelia. Quare videam⁹ auctoritates.
Primo illā Pſal:65. Tranſiuim⁹ ꝑ ignem ⁊ aquā. Rñdeo non valet ad pur-
gatoriū. loquit̄ de pſecutionib: ſanctoꝝ ſicut in multꝭ alijs locis pſal:16. Igne
me examinaſti. Itē. 25. Ure renes meos et cor meū ⁊. 1. Petri. 1. Modicū ſi nūc
oportet cōtriſtari in varijs tentationib: vt ꝓbatio fidei veſtre multo ſit ꝓcio-
ſior auro qđ ꝑ ignem ꝓbatur. Et breuiter tropus eſt iſte vulgatiſſimus ſcrip-
ture. Per ignem et aquā intelligi tribulationes. ideo nimis heret in literis et
ſyllabis. qđ mihi imponit. d. d. qui ignem ꝓ purgatorio accipit. Item et illud
eccle: ꝙ aliquis de carcere ⁊ cathenis. egredit̄ ad regnū. Satis eſt clarus text⁹
de vanitate huius mundi diſputantis. ꝙ caſu vertente is qui nunc ſeruus eſt
fit rex. ⁊ qui rex eſt fit ſeruus. his et ſimilib⁹ auctoritatib: ſi cōtra negātes pug-
naremus nihil niſi ludibriū de nobis ⁊ eccl'ia aduerſarijs facerem⁹. quāqꝫ ego
libentiſſime oīa hec admitto et ſi qua ſunt ſimilia. Tale et illud eſt Matth: 5.
Eſto conſentiens aduerſario tuo ne tradat te tortori ⁊c. Ubi ꝑ carcerem dicit in-
telligi ꝑ Ambroſiū locum purgatorij. libenter admitto. ſed q: alij patres in di-
uerſum expoſuerūt. preſertim Auguſti: de inferno et nunqꝫ egreſſuro exponit.
fit auctoritas dubia. fidelibus ſuadens reſiſtens non ꝯuincens. Ut id taceā ꝙ
textus ꝯſequentia ne patiatur quidē de purgatorio intelligi. dicit em̄ de ꝯſen-
tiente aduerſario et diſſentiente. volens diſſentientē damnabiliter ⁊ cōtra Chri-
preceptū peccare. que ꝑtinent ad infernū non ad purgatoriū. Rationē Grego:
ꝯſentiente Bernhardo. dicit eſſe validam ꝙ deus remittit aliqua pctā in futu-
ro. Rñdeo verū eſt apud fideles. ſed inualida apud reſiſtentes. Poſt hec dicit
eſſe apertiſſ: textū prima Corin: 3. ſi cuius. ipſe ſaluabit. ſic tamē quaſi ꝑ ignem
et Ambro: et Hiero: gloſſa ordina: ⁊ interlinearē. Grego: Bernhar: intellexiſſe
apoſtolū de purgatorio. licet Auguſti: alicubi de pſtris ſeculi. igne eadē verba
poſſe intelligi dicat. Rñdeo adeo non eſt aptiſſ: hic textus vt ego hodie fatear
cum multa excuſſerim. me adhuc neſcire germanū ſenſum Pauli. ita variantib⁹
interꝑtibus. quanqꝫ ꝓ me libens admittā de purgatorio. verum cum aptus
aptiſſime dicat Op⁹ vniuſcuiuſqꝫ ꝑ ignem ꝓbari. in quo igne dicit reuelandā
diem dñi. que declaret vni⁹ cuiuſqꝫ opus. vt ſunt apta verba. meo tenui iudicio
videtur loqui de igne ꝯflagrationis et extremi iudicij. Aut vt Auguſt: tropo-
logice de igne pſecutionis tpalis. qua maxime ꝓbatur fides et fidei doctrina.
et quecūqꝫ ſuper hec edificant. Quare adhuc nihil habet ex ſacris literis ma-
nifeſtum de purgato: qđ in contentione valeat. Non ergo beatiſſ: patres de
nūero theologiſtarū habeo. q: purgatoriū cū eis confiteor. nec ipſi opiniones
et ignorantias ſuas de ſtatu animarū pro articulis ſanxerūt ſicut faciunt the-
ologiſte. Miratur dñs doct: quomodo poſſim ſcire eſſe purgatoriū. ⁊ ego nec
vnū locum habeā ꝓ me in ſcript: cū hec vt dicit clariſſ: ſcripture teſtimonia ꝑ
neotericis theologis facere putet. Reſpondeo non eſt neceſſe confiteri quis via
nouerim purgatoriū vel quecūqꝫ. Deinde hec teſtimonia clariſſ: pro purga-

torio ſunt adducta non pro ſtatu animarū in purgato: Jam illa auctoritas Eccleſi:11. in quocūq3 loco ceciderit lignū ſiue ad Auſtrū ſiue ad Aquilonē ibi erit. vbi gloſſa ordina: intelligit locum quē hic tibi preparaueris. habebis. neſcio quo ingenio ad ꝓpoſitum ducatur Si em̄ per locum preparatū ꝛ humidū intelligit purgatoriū. manendū erit incternū in purgatorio. ſi aūt itelligit ꝙ ſi hic preparaueris. i. merueris tunc non facit ad auctoritatē Eccleſi: Qui nihil de merito loquit̄. ſed de morte homis. Tranſeo illud ꝙ Chriſtus dicit. In domo patris ſui eſſe multas manſi: et ꝙ certa manſio morienti deputatur vltra quam aſcendere nequit. totum pro me eſt. Scio ꝙ vnicuiq3 manſio deputatur poſt mortē. ſed non ſtatim ꝑuenit ad manſionē poſt mortem. niſi manſionem iterum ꝓ purga: accipiat. et ſic morientes ab eterno regno ex cludit. Item et illud Damaſ: Hoc homib9 mors qḋ āgelis caſus. Reſpōdeo ſi ergo poſt mortem ceciderit in purgatoriū ſequit̄ ꝙ incternū purgabit̄. aut oportet Damaſ: ſicut ꝛ oīa precedentia intelligi de duab9 vltimis manſionib9 damnationis et beatitudinis et non de purgatorio. Ita et illa Eccleſi:9. quodcūq3 poterit man9 tua inſtanter operare q2 nec ratio nec ſenſus apud inferos eſt quo tu ꝓperas. Si de purgatorio intelligit. iterum purgatoriū erit infernus. Ergo ſolum de inferno citra memoriā purgatorij loquit̄. Johannē Capiſtra: libenter admitto. ſed extra cōtentionem. Jam ꝙ apoſtolū Gala:6. dicit contra noſtrā ſententiā loqui que hō ſeminauerit in carne hec metet et illud Johannis .8. Venit nox qñ nemo poterit operari qḋ Ambro: de preſentis tpis vita. exponit quō meremur. clarū eſt ꝙ nihil facit ad rem. apoſtolus em̄ non de purgatorio. ſed de extremo iudicio loquit̄ ꝛ Chriſtus ꝑ noctem ſalua tamē reuerētia Chryſoſto: intelligit infidelitatē. vt clarum eſt ex proximo textu quā diu ego in mūdo ſum tamdiu lux ſum mūdi volens ꝙ extra fidē Chriſti nemo poſſit bene opari. tamē Chryſoſto: admitto. q2 reſpicit ad extremū iudiciū. Auctoritas. pſal:103. Exibit homo ad opus ſuum vſq3 ad veſperā permittit̄ trahi figuratiuo ſenſu ad vitam ꝛ mortem homis. ſed genuino ſenſu et qui pugnet in cōtentione loquitur de admirabili diſpoſitione dei. ꝙ hoiem ita diſpoſuerit ꝙ homo exeat ad veſperam diei naturalis ad oꝑationes ſuas et Auguſt. recte ſentit cap.3. de fide ad Petrū temp9 adquerendi vitam eternam eſſe datum hominibus tamen in iſta vita. quia vt dixi ſemꝑ ad futuram vitam reſpiciunt nō ad purgatoriū. Et Hiero: ſuꝑ Gala. 6. Vnuſquiſq3 portabit onus ſuum ꝛc. et bene oſtendit ꝙ homines meritis ſuis iuuent̄ in hac vita. ſed vocati ante tribunal. quod fit in morte tunc nec Job nec Daniel poſſunt ſtare pro quoq3. Reſpondeo qḋ auctoritas eſt robuſtiſſima contra egre: d. d. q2 ſi verum eſt hoiem in morte vocari ante tribunal. et tunc nec Job nec Daniel poſſunt ſtare. fruſtra orat eccleſia pro mortuis. et ſic negatur purgatoriū. Quare de tribunali nouiſſimo loquit̄ Hierony: poſt finitū purgatoriū. Bernhardū etiā induxit ꝙ in homis morte agatur particulare iudiciū. qḋ nou fieret ſi haberet terminū adhuc merendi. Reſpondeo quicquid ſit de ꝑticulari iudicio cōſequentia non valet. Tranſeo auctoritatē Zacharie adequabit gr̄am gratie. q2 tropologico et bono ſenſu exponitur. ſed non proprio. In fine huius articuli dicit etiam ſi non eſſent tam clara hec teſtimonia. hoc tamen deberet me abſterrere theologū ꝙ ſic abſq3 fundamento ꝓ meo arbitrio cum nec iudex. nec aſſeſſor fuerim et tamen aiabus exeuntibus terminū prorogarim merendi. Idem retorqueo in ipſum d. d. cum nec ipſe iudex nec aſſeſſor fuerit et tamen animabus certum ſtatum iuxta opiniones ſuas definiat abſq3 fundamento. preſertim cum id nolit eſſe opinionem duntaxat (quod libentiſſime tolerarem) ſed certam ſcientiam.